

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	August – December 2020-2021
Institution	Herning HF og VUC
Uddannelse	HF
Fag og niveau	KS
Lærer(e)	Martin Strunge Pedersen (historie & samfundsfag) & Birgitte Eriksen (religion)
Hold	20s

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Særfagligt Historie: Styreformer
Titel 2	Særfagligt Historie: Ideologernes kamp
Titel 3	Særfagligt Samfundsfag: Ideologier, partier & medier
Titel 4	Særfagligt Samfundsfag: Socialisering og identitetsdannelse
Titel 5	Særfagligt Religion: Jødedom
Titel 6	Tværfagligt forløb: Demokrati og medborgerskab
Titel 7	Tværfagligt forløb: Det gode samfund: velfærdsstaten
Titel 8	Særfagligt Religion: Etik i tv-serien SKAM

Titel 1	Historie særfagligt: Styreformer
Indhold	<p>Kernestof:</p> <p>Thiedecke, Johnny: <i>Ansigt til ansigt med Grækerne</i>, 1. udgave, 1996, Pantheon, s. 20-29</p> <p>Danielsen, Kim Beck, m.fl. <i>Fokus kernestof i historie – fra antikken til reformen</i>, 1 udg. 3. oplag 2009, Gyldendal, side 8-17, 29-32</p> <p>Bryld, Carl-Johan, <i>Verden før 1914</i>, Systime, 2010, ibog – Uddrag af kapitel 8, revolutionernes epoke 1776-1848, fokus på den amerikanske revolution og den franske revolution.</p> <p>Grubb, Ulrik, m.fl. <i>Overblik – verdenshistorien i kort træk</i>, 2005, Gyldendal, s. 33-44, 45-50, 52-53, 56-66, 68-77, 80-88, 90-98, 102-110, 113-122</p> <p>Dokumentar/film:</p> <p>CFU, DRKultur, <i>Da Nero frelste Rom</i>, 2013</p> <p>CFU, DRKultur, <i>Admiral Nelson</i>, 2010</p> <p>CFU, DRKultur, <i>Napoleon</i>, 2010</p> <p>Filmcentralen, <i>En kongelig affære</i>, 2012, Nordisk Film Distribution A/S</p> <p>Supplerende materiale:</p> <p>Korstog - https://denstoredanske.lex.dk/korstog#-1._korstog_(1096-99)</p> <p>Merkantilisme - https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/merkantilisme/</p> <p>Clio online, <i>Islams udbredelse & Islams udbredelse i dag</i>, 2018</p> <p>Ud af huset – tur til Moesgaard museum – fokus på middelalderen, https://www.moesgaardmuseum.dk/</p> <p>Feudale samfundspyramide - https://www.youtube.com/watch?v=v-vTonR8jyc&t=2s</p> <p>Miniforedrag – Feudalisme i Danmark - https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/miniforedrag-feudalisme-i-danmark/</p> <p>Middelalderens univers - https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=jSJDfgA5ifA</p>

	<p>Samfundet i middelalderen - https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=ODPMr2Jg9ps</p> <p>Kilder:</p> <p><i>Kritik af Athens demokrati</i> i Aksel Damsgaard Madsen, Det athenske Demokrati, 1974, sp. 127-129</p> <p><i>Om Athen Demokrati – Perikles</i> i Aksel Damsgård Madsen, Det athenske Demokrati, 1974, sp. 91-93.</p> <p><i>Mordet på Cæsar</i> i Aase Bay, Det romerske kejserdømme indtil 180 evt., 1970, s. 20-22</p> <p><i>Augustus politiske testamente, år 14</i> i Aase Bay, Det romerske kejserdømme indtil 180 evt., 1970, s. 20-22</p> <p><i>Poul Urban II's tale i Clermont I 1095</i> fra bogen Danielsen, Kim Beck, m.fl. Fokus kernestof i historie – fra antikken til reformen, 1 udg. 3. oplag 2009, Gyldendal</p> <p><i>Kalif Omars pagt med de kristne</i> fra bogen Danielsen, Kim Beck, m.fl. Fokus kernestof i historie – fra antikken til reformen, 1 udg. 3. oplag 2009, Gyldendal</p> <p><i>Adam Smith om guld og sølv, 1776</i> i bogen Barfoed, Jørgen, <i>Merkantilismen</i>, 1974, sp. 101-103</p> <p><i>Christian d. 5. om personligt styre, 1675</i> Jhs. Lomholt-Thomsen, Kilder til Danmarks Historie efter 1660, I, s. 23-25</p>
Omfang	Ca. 100 sider – ca. ¼ af undervisningstiden
Særlige fokuspunkter	<p><u>Kompetencer, læreplanens mål, progression:</u></p> <p>Træning i:</p> <ul style="list-style-type: none">- nedslag i verdens og Europas historie fra antikken til i dag, herunder forskellige typer af årsagssammenhænge og periodiseringsprincipper- natur, teknologi og produktions betydninger for mennesker i historisk og nutidigt perspektiv- forholdet mellem aktør og struktur i et historisk og nutidigt perspektiv- styreformer i historisk og nutidigt perspektiv- historiefaglige metoder <p><u>Faglige fokuspunkter:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Nedslag i verdens og Europas historie fra antikken til i dag, herunder forskellige typer af årsagssammenhænge og periodiseringsprincipper.- Styreformer i historisk og nutidigt perspektiv.

	<ul style="list-style-type: none">- Historiefaglig metode- Antikkens demokrati- Middelalderen- Islam udbredelse- Konge og kirkemagt i vikingetid, middelalder og renæssance- Adelsvælde- Enevælde- Oplysningstiden- Borgerlige revolutioner
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, pararbejde, individuelle skriveøvelser og diverse øvelser

Titel 2	Historie særfagligt: Ideologiernes kamp
Indhold	<p>Kernestof:</p> <p>Grubb, Ulrik, m.fl. <i>Overblik – verdenshistorien i kort træk</i>, 2005, Gyldendal, s. 138-144</p> <p>Carl-Johan Bryld, <i>Verden efter 1914 –i dansk perspektiv</i>, Systime 1. udg., 4. oplag, 2010, side 31-33, 36-37, 40-41, 81-85, 94-99, 121-131, 149-161, 167-177</p> <p>Carl-Johan Bryld, <i>Ibog - Verden efter 1914 –i dansk perspektiv</i>, Systime, Afsnit: Anden verdenskrig, Tysklands ekspansionspolitik, Hitler annekterer Østrig, Tjekkoslaviet og Storbritanniens appeasement og krigsudbruddet - Tyskland invaderer Polen, Ansvar og fortolkninger, Danmark og storpolitikken og krigen i Europa.</p> <p>Carl-Johan Bryld, <i>Ibog - Verden efter 1914 –i dansk perspektiv</i>, Systime, Afsnit: Den kolde krig, Fra samarbejde til konfrontation 1945-1947, Europas deling 1944-1949 og de to alliancesystemer.</p> <p>Carl-Johan Bryld, <i>ibog Verden efter 1914 –i dansk perspektiv</i>, Systime, Afsnit: Stalinsisme og Sovjetunionen, Sovjetunionen og verden</p> <p>Carl-Johan Bryld, <i>Ibog - Verden efter 1914 –i dansk perspektiv</i>, Systime, Afsnit: Koreankrigen 1950-1953, Kina mellem Sovjetunionen og USA, Styreforholdet mellem øst og vest, Cubakrisen 1962 og hvem havde ansvaret.</p> <p>Våbenkapløb og terrorbalance, Sovjetunionen må opgive våbenkapløbet, Indokinas eksempel og Vietnam, et amerikansk mareridt, USAs indgriben og USA og Sydvietnam taber krigen. Jerntæppet krakelerer, Gorbatsjovs reformer og Sovjetunionens fald</p> <p>Andersen, Lars m. fl. <i>Fokus 3 kernestof i historie – Fra verdenskrig til velfærd</i>, 1. udg., 5 oplag 2010, Gyldendal, side 9-21</p> <p>Supplerende materiale:</p> <p><i>Nazismen</i>, Baseret på www.holocaust-uddannelse.dk, 2009</p> <p>Mikkelsen, Morten, <i>Atombomben: En dommedagstrussel og et syndefald</i>, 5/8 2015, <i>Kristeligt Dagblad</i></p> <p>Worup, Anders, <i>Hvad er forskellen på brintbomber og atombomber?</i> 5/9 2017, DR1</p> <p>Youtube, <i>Declassified U.S. Nuclear Test Film #55</i> https://www.youtube.com/watch?v=wA8z94MXo9M</p> <p>Wellerstein, Alex, <i>Nukemap</i>, https://nuclearsecrecy.com/nukemap/</p> <p>Korea krigen (1950-53) - https://www.youtube.com/watch?v=yxaegqvl4aE</p> <p>Dokumentar/film</p> <p>CFU, Nordisk Film, <i>1917</i>, 2020</p>

	<p>Blockbuster, <i>They shall not grow old</i>, Peter Jackson, 2018</p> <p>CFU, DRKultur, <i>Hitlers vej til magten (1)</i></p> <p>CFU, DRKultur, <i>Hitlers vej til magten (2)</i></p> <p>CFU, DRKultur, <i>Den dag de kastede bomben</i></p> <p>Kilder: <i>John A. Hobson: Imperialismen, et studie, 1902</i>, fra bogen Snyder, Louis L, <i>The imperialism Reader 1962 (1973)</i> s. 148-150.</p> <p><i>Præsident Wilsons 14 punkter</i> fra bogen Andersen, Lars m. fl. <i>Fokus 3 kernestof i historie – Fra verdenskrig til velfærd</i>, 1. udg., 5 oplag 2010, Gyldendal</p> <p><i>Anders Fogh Rasmussen tale om samarbejdspolitikken, 29. August 2003</i>, Danmarkshistorien.dk - https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/anders-fogh-rasmussen-v-om-samarbejdspolitikken-29-august-2003/</p> <p>Churchill's Iron Curtain Speech - 1946 Today In History 5 Mar 17 - https://www.youtube.com/watch?v=X2FM3_h33Tg</p> <p><i>Winston Churchills jerntæppetale, 5. marts 1946</i> fra bogen Bay, Svend Aage, <i>Sovjetunionen og vestmagterne</i>, 1971, s. 54-58</p> <p>Fra Bryld og Haue, <i>Kilder til Den Nye Verden, Marshall-planen præsenteres 5. juni 1947</i></p> <p>Fra Bryld, Carl-John, <i>Verden efter 1914, Kort over de europæiske staters militære allianceforhold 1955</i></p>
Omfang	Ca. 100 sider – ¼ af undervisningstiden
Særlige fokus-punkter	<p><u>Kompetencer, læreplanens mål, progression:</u></p> <p>Træning i:</p> <ul style="list-style-type: none">- styreformer i historisk og nutidigt perspektiv- ideologiernes kamp i det 20. århundrede- globalisering og kulturmøder i historisk og nutidigt perspektiv- nedslag i verdens og Europas historie fra antikken til i dag, herunder forskellige typer af årsagssammenhænge og periodiseringsprincipper- natur, teknologi og produktions betydninger for mennesker i historisk og nutidigt perspektiv <p>Faglige fokuspunkter:</p> <ul style="list-style-type: none">- Imperialismen- Ideologiernes kamp i det 20. århundrede (liberalisme, kommunisme og nazisme)- Tidens tanker: Imperialisme (Vestens selvforståelse) og nationalisme

	<ul style="list-style-type: none">- Første verdenskrig- Den russiske revolution og Sovjetunionens kommunisme- Versaillesfreden og Weimarrepublikken- Tyskland som etpartistat/den totalitære stat- Antisemitismen- 2. Verdenskrig- Atombomben- Forholdet mellem aktør og struktur i et historisk og nutidigt perspektiv- Kold krig- Koreakrigen- Vietnamkrigen- Cubakrisen- Sovjetunionens fald
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, pararbejde, individuelle skriveøvelser og diverse øvelser.

Titel 3	Samfundsfag særfagligt: Ideologier, partier og medier
Indhold	<p>Kernestof: Brøndum Peter m.fl.: Luk samfundet op! Columbus 2. udgave 2014, kapitel 6 & 8</p> <p>Supplerende materialer:</p> <ul style="list-style-type: none">- https://www.indfodsretsprove.dk/gratis-prove- Thorup, Mette-Line, <i>Ideologierne er tilbage i dansk politik</i>, information, 19.06.15- Partiernes hjemmesider- Valgresultatet fra Folketingsvalget i 2019 https://nyheder.tv2.dk/folketingsvalg/resultater- Folketingets hjemmeside - www.ft.dk- Thiemann, Per, m.fl. <i>Er det medierne, der bestemmer mest i Danmark?</i> Politiken, 23.07.17- Grøn, Tommy: Forskere: Politisk Journalistik er i krise, publiceret i Politiken 13. januar 2014- -Samfundsstatistik 2015: Figur 5.3: Figur 1: Vigtigste nyhedsmedier til overblik og baggrundsviden samt figuren 2: Danskernes vigtigste baggrundsmidier- Knudsen, Lisbeth: Når løgne og fake news bliver til det normale, artikel fra MandagMorgen den 24. januar 2020: https://www.mm.dk/tjekdet/artikel/naar-loegne-og-fake-news-bliver-til-det-normale
Omfang	18 moduler af 2 x 45min. Ca. ¼ af det anbefalede pensum
Særlige fokus-punkter	<p><u>Kompetencer, læreplanens mål, progression:</u></p> <p>Træning i:</p> <ul style="list-style-type: none">- At kunne anvende viden om centrale begivenheder og udviklingslinjer til at opnå forståelse af sammenhænge af kulturel og samfundsmæssig art i Danmark i samspil med omverdenen.- Redegøre for forskellige livsanskuelser, religioner og politiske grundholdninger samt analysere deres betydning i en historisk og aktuel sammenhæng- At kritisk indsamle, udvælge, analysere og anvende forskelligartede materialetyper, herunder tekster, statistisk materiale og billedmateriale.- At kunne gennemføre en mindre empirisk undersøgelse- At kunne formidle faglige sammenhænge både mundtligt og skriftligt på fagenes taksonomiske niveauer med anvendelse af faglig terminologi- Eksamenstræning <p><u>Faglige fokuspunkter:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- De tre grundideologier- Varianter af grundideologier- Populisme- Værdi og fordelingspolitik- De enkelte politiske partier, forskellige partityper

	<ul style="list-style-type: none">- Kvalitativ og kvantitativ metode.- Politisk kommunikation- Molins model- Kommunikationsmodeller- Nyhedskriterier- Spin/Spindoktorer, 4. statsmagt samt medialiseringen.- Politisk deltagelse & de sociale medier- Mediernes rolle i et demokrati
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, pararbejde, individuelle skriveøvelser

Titel 4	Samfundsfag særfagligt: Socialisering og identitetsdannelse
Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">- Brøndum Peter m.fl.: Luk samfundet op! Columbus 2. udgave 2012, s. 38-53, 56-61- Brøndum, Peter m.fl.: Luk samfundet op! Columbus 3. udgave 2017, afsnit 1, 1.1, 1.2, og 1.3 <p>Supplerende materiale:</p> <ul style="list-style-type: none">- Drengsgaard, Sidsel, <i>Unge føler sig afhængige af sociale medier</i>, 7/4-2015, Kristelig Dagblad- Kulager, Frederik, <i>Her er, hvad sociale medier gør ved unge (spoiler alert: Instagram gør dig ulykkelig</i>, 5/6 2018, Zetland- Hoffmann, Thomas, <i>Derfor ser vi Paradise Hotel</i>, Videnskab.dk, 24.01.2009- Lund, Kenneth & Albæk, Mette, <i>Er unge virkelig så dumme?</i> 25.09.2010, Politiken <p>Dokumentar/videoklip CFU, DR3, <i>Alt for kliquen</i>, 2019</p>
Omfang	12 moduler af 2 x 45min. Ca. lidt under en 1/4 af det anbefalede pensum
Særlige fokus-punkter	<p><u>Kompetencer, læreplanens mål, progression:</u> Træning i: Identitetsdannelse og socialisering Sociale og kulturelle forskelle.</p> <p><u>Faglige fokuspunkter:</u> Familietyper; Primær, sekundær, dobbelt og multi- socialisation; Ligestilling; Sexisme; Ligeløn; Uformelle og formelle normer; Sanktioner; Identitetsformer; Sociale grupper; Aftraditionalisering; Adskillelse af tid og rum; Individualisering; Udlejring af de sociale relationer; Øget refleksivitet; Sociale medier; Kulturel frisættelse; Formbarhed; Subjektivisering; Ontologiserin; Potenseringe; Risikosamfundet</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, pararbejde, individuelle skriveøvelser, & projektarbejde

Titel 5	Særfaglig religion: Jødedom
Indhold	<p>Kernestof</p> <ul style="list-style-type: none">- Hvad er religion?: https://religion.systeme.dk/?id=p467- Sammenhæng myte/rite: https://begrebsnoeglentilreligion.systeme.dk/?id=c493- Fakta om jødedom: https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=p145- Jødedommens historiske udvikling: https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=p146- (4 s.) Jødiske forestillinger - Menneskesyn: https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=p204- (3,5 s.) Religiøs praksis i jødedommen: https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=p147- Sabbat: https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=p200- Tekst 15 – Lea Braüner Larsen: Jøderne venter stadig på Messias: https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=c353 <p>Filmmateriale:</p> <ul style="list-style-type: none">- Mig og jøderiet: https://filmcentralen.dk/gymnasiet/undervisning/mig-og-joederiet#.XdaRuFxKiUk- Når religion splitter familien, 2012: http://hval.dk/mitCFU/mm/player/?copydan=011210222155- Fremtiden, 2011: https://religion.systeme.dk/?id=c4716- Påskemåltidet: The Passover Seder: What to Expect- Strictly kosher, 2013: http://hval.dk/mitCFU/mm/player/?copydan=101304211215- Could You Pass the Bullet Ant Test?: https://www.youtube.com/watch?v=XwvIFO9srUw <p>Tekster fra Toraen:</p> <ul style="list-style-type: none">- Mosebog 12, 1-9: Udvandringen til Kanaens land- Mosebog kap 17, 1-11: Omskærelsen- Mosebog 20, 1-21: De ti bud- 2. Mosebog 3, 1-22: Herren Åbenbarer sig for Moses i den brændende tornebusk- Esajas kap 11, v.1-16: Davidssønnens fredsrige <p>Artikler:</p> <p>Ultraortodokse kvinder skaber røre med nyt parti i Israel https://www.kristeligt-dagblad.dk/udland/ultraortodokse-kvinder-skaber-roere-med-nyt-parti-i-israel</p>

	Den jødiske påske handler om erindring: https://www.religion.dk/interview/den-j%C3%B8diske-p%C3%A5ske-handler-om-erindring
Omfang	Ca. 8 moduler af 90 minutters varighed
Særlige fokuspunkter	Myte, ritualer/overgangsritual, påsken, jødiske retninger, Ninian Smart og metodisk tekstlæsning
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Læreroplæg Diskussion

Titel 6	Tværfagligt: Demokrati og medborgerskab
Indhold	<p>Historie:</p> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">- Carl-Johan Bryld, <i>Danmark, Fra oldtid til nutid</i>, Gyldendal, 2. udg, 1. oplag, s. 92-98, 144-158, 169-181, 193-200, 212-222- Thomsen, Kasper, <i>Historiefaglig arbejdsbog</i>, Systime, Historiebrug - https://historiefagligarbejdsbog.systime.dk/?id=144 <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none">- Jørgensen, Claus Møller, <i>Nationalliberalismen, 1840-1880</i>, Danmarkshistorie.dk https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/nationalliberalisme/- Warring, Anette, <i>Grundloven</i>, Danmarkshistorien.dk- Ravn, Esben Kjær & Jørgensen, Claus Møller, <i>Miniforedrag – Demokrati og demokratiseing</i>, Danmarkshistorien.dk- Podcast, <i>Kongerækken Appendiks #9: Estrup og forfatningskampen</i>, Politiken historie, 11.11.2016 https://politikenhistorie.dk/podcast/kongeraekkenappendiks/art7725579/Estrup-og-forfatningskampen- Mathorne, Jon, <i>Påskekrisen: For 100 år siden reddede Stauning kongen</i>, Videnskab.dk, 29.03.20 https://videnskab.dk/kultur-samfund/paaskekrisen-for-100-aar-siden-reddede-stauning-kongen- Appel podcast, <i>Påskekrisen 1920</i>, Krisebarometeret, https://podcasts.apple.com/us/podcast/pa-skekrisen-1920/id1439556902?i=1000423345553- Podcast, Historie, <i>Episode 2, Myten om den danske modstandsbevægelse</i>, https://historienet.dk/krig/2-verdenskrig/myteknuserne-myten-om-den-danske-modstandskamp- Appel podcast, <i>Samarbejdspolitikken under 2. verdenskrig</i>, Krisebarometeret, https://podcasts.apple.com/us/podcast/samarbejdspolitikken-under-2-verdenskrig/id1439556902?i=1000423579806 <p>Dokumentar/film</p> <ul style="list-style-type: none">- DR1, CFU, <i>Historien om Danmark, Grundloven, folket og magten</i>, 2017- Vimeo, <i>Slagtebænk Dybbøl</i>, https://vimeo.com/88728643- DR1, CFU, <i>Guld, konge og fædreland</i>, 2014- Filmcentralen, <i>9.april</i>, Det danske filminstitut <p>Kilder</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Attentat paa konseilspraesidenten – leder i Politiken</i>, 22. okt. 1885 uddrag, Danmarkshistorien.dk https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/attentat-paa-konseilspraesidenten-leder-i-politiken-22-okt-1885/

Historieopgave:

Andersen, Nina Trige, *Krigen i 1864*, Faktalink.dk. <https://faktalink.dk/titelliste/krigen-i-1864>

Sørensen, Asbjørn Mølgaard, *1864: Vi tabte krigen på undertal og overtro*, ½ 2014, Videnskab.dk

Petersen, Erik Strange, *Treårskrigen 1848-1850 (1.slesvigske krig)*, Danmarkshistorien.dk <https://danmarkshistorien.dk/perioder/det-unge-demokrati-1848-1901/treaarskrigen-1848-50-1-slesvigske-krig/>

Samfundsfag:

Kernestof:

- Brøndum Peter m.fl.: Luk samfundet op! Columbus 2. udgave 2014, kap. 7
- Brøndum Peter m.fl.: Luk samfundet op! Columbus, 3. udg. 2017, Afsnit, 6,7, 6,8 og 6,9

Supplerende stof:

- Olsen, Lars, *Debat: Hjemløse. Arbejderne er blevet svingvælgere*, Politiken, 22.13.13
- Små videoklip fra folketingets hjemmeside fx fra ide til lov
- Jensen, Henrik, *Lobbyismen vokser i det skjulte*, Berlingske Tidende, 26.04.2013
- Flink, Martin, *Små organisationer får mere politisk indflydelse*, Finans, 24.03.2016
- Dokumentar, *Politik til salg*, TV2, 2015
- Redder, Gitte, *Kun få arbejdere: Akademikere indtager det nye folketing*, Faglige seniorer, 13.06.19
- Holstein, Erik, *Højeste andel af akademikere i Folketinget siden 1800-tallet*, Altin- get.dk, 7.10.2019
- Kongshøj, Kristian, *De unge udviser faktisk samfundssind*, Forskerzonen, 02.04.2
- DR2, CFU, *Dommer for en dag - Uagtsomt manddrab*, 2014
- DR2, CFU, *Dommer for en dag - Knivstikkeri*, 2014

	<p>Religion</p> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">- Fakta om islam: https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=p157- Islams historiske udvikling: https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=p158- Hvad tror muslimerne på: https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=p222- Det islamiske samfundssyn: https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=p223- Religiøs praksis i islam: https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=p159- Obligatoriske ritualer: https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=p219- Kan man være muslim i Danmark: https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=p161- Mehdi Mozaffari: På tro kan demokrati ikke bygges: https://detgodesamfund.systime.dk/?id=c534- Moské skabt af kvinder for kvinder: https://islam.systime.dk/?id=p192- <i>Kan Islam og demokrati forenes</i>, Information, 15.02.2013: https://www.information.dk/debat/2013/02/kan-islam-demokrati-forenes (synopsismateriale) <p>Filmmateriale:</p> <ul style="list-style-type: none">- Fem skarpe om islam (ca. 25 min): http://www.dr.dk/undervisning/religion/5-skarpe- Min bror er islamist, BBC, (2011) 58 min.: https://hval.dk/mitCFU/mm/player/?booking=702619- Min bror er terrorist, BBC, 2014 (23.00 -31.49): http://hval.dk/mitCFU/mm/player/?copydan=031409112300- Sherin Khankan i debat med Fatih Alev: https://www.youtube.com/watch?v=7mXqO0DORdI <p>Fællesfaglig prøveeksamen:</p> <ul style="list-style-type: none">- Danmarks Riges Grundlov af 5. juni 184- Estrups statskup (1884-1886)- Younes Piskarczyk: <i>100 år uden et kalifat - hvilket ansvar har den islamiske ummah?</i>- Videnskab.dk: <i>Derfor er demokrati bedre end andre styreformere</i> (04/04 2017)
Omfang	<p>Historie: ca. 100 sider</p> <p>Samfundsfag: 13 moduler af 2x45 minutter. Det læste stof svarer til ca. ¼ af den forventede mængde.</p> <p>Religion: 12 moduler af 90 min 50 sider vægtet</p>
Særlige fokus-punkter	<p>Historie:</p> <p><u>Kompetencer, læreplanens mål, progression:</u></p> <p>Træning i:</p> <ul style="list-style-type: none">- dansk historie og identitet- historiefaglige metoder <p>Faglige fokuspunkter:</p> <ul style="list-style-type: none">- Liberalisme, Nationalisme, Nationalliberalisme, Stænderforsamling, Bondebevægelsen, Grundtvigianismen, Orla Lehmann, Christian d. 8, Frederik d. 7, Slagtebænk Dybbøl, 1. og 2. Slesvigske krig, Forfatningskampen, Estrup, Højre og Venstre, Socialdemokratiet, firepartisystemet, Påskekrisen, historiebrug og besættel-

	<p>sen.</p> <p><u>Samfundsfag:</u></p> <p><u>Kompetencer, læreplanens mål, progression:</u></p> <p>Træning i:</p> <ul style="list-style-type: none">- At kunne formidle faglige sammenhænge både mundtligt og skriftligt på fagenes taksonomiske niveauer med anvendelse af faglig terminologi <p><u>Faglige fokuspunkter:</u></p> <p>Demokratiformer, magtbegreber, grundloven, frihedsrettigheder, EU, globalisering, lokalforvaltning, interesseorganisationer, det politiske system i Danmark med regering og Folketing, Eastons model, politiske deltagelsesformer, lovgivningsprocessen, Rettigheder og pligter i et demokrati.</p> <p><u>Religion:</u></p> <p>Religion:</p> <p>Profeten Muhammed Mekka på profetens tid Bogens folk Sunni- og shiaislam De seks trosartikler De fem søjler – særligt hadjj og ramadanen Deltagelse i den demokratiske proces Hjärpes idealtyper: Modernister, traditionalister, fundamentalister og sekularister Køn/ seksualitet/familie</p> <p><u>Tværfagligt</u></p> <p>-</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, pararbejde, individuelle skriveøvelser, synopsis-arbejde og fremlæggelser.

Titel 7	Tværfagligt: Det gode samfund: velfærdsstaten
Indhold	<p>Historie:</p> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">- Carl-Johan Bryld, <i>Danmark, Fra oldtid til nutid</i>, Gyldendal, 2. udg, 1. oplag, s. 159-168, 174-184, 185-193, 237-244, 232-237, 255-262- Andersen, Lars m.fl., <i>Fokus 3, Fra fattighjælp til velfærd</i>, Gyldendal 2007 s. 48-62- <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none">- Danmarkshistorie.dk, <i>Regulering af børnearbejde i København, 1873-1919</i>, Aarhus universitet, 2016, https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/regulering-af-boernearbejdet-i-koebenhavn-1873-1919/- Danmarkshistorie.dk, <i>Lov om Alderdomsunderstøttelse, 9. april 1891</i>, Aarhus universitet, 2021, https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/lov-om-alderdomsunderstoettelse-1891/- Dr1, CFU, <i>Historien om Danmark – Grundloven, folket og magten</i>, 2017- DRKultur, CFU, <i>Historien om den danske andelsbevægelse</i>, 2018- Wøllekær, Johnny: <i>Fattiggården – et liv på skyggesiden</i> s. 1-8 https://docplayer.dk/242063-Fattiggaarden-et-liv-paa-skyggesiden-af-johnny-woellekaer.html- CFU, DRKultur, <i>Der skal ydes før der kan nydes, 1849-1880</i>- Kilde: Spisereglement paa Svendborg Kjøbstads Fattig- og Forsørgelsesanstalt, 1872. http://museernepaakanten.dk/wp-content/uploads/2015/09/Spisereglement-1872.pdf- Kilde: Tidsinddelingen paa Svendborg Kjøbstads Fattig- og Forsørgelsesanstalt, 1872. http://museernepaakanten.dk/wp-content/uploads/2015/09/Tidsinddeling-1872.pdf- Applepodcast, <i>Kanslergadeforliget</i>, https://podcasts.apple.com/dk/podcast/kanslergadeforliget/id1439556902?i=1000423345554- Applepodcast, <i>Jordskredsvalget med Bjørn Elmquist</i>, 6. maj 2021, https://podcasts.apple.com/us/podcast/en-radikal-fort%C3%A6lling/id1560882281- <i>Konjunkturindikatorer 1930-36, Antallet af tvangsauktioner over landejendomme 1929-35, landbrugets forretningsprocent 1929-30 til 1938-39</i> i kilder til det nye Danmark 1914-1985 s. 46-48 & 60-62.- Danmarkshistorien.dk, <i>Efterkrigstiden, 1945-1973</i>, Aarhus universitet, https://danmarkshistorien.dk/perioder/efterkrigstiden-1945-1973/

- Danmarkshistorien.dk, *Økonomisk vækst og velfærdsstaten*, Aarhus universitet, <https://danmarkshistorien.dk/perioder/efterkrigstiden-1945-1973/oekonomisk-vaekst-og-velfaerdsstaten/>
- Danmarkshistorien.dk, *Kulturelle og sociale opbrud*, Aarhus universitet, <https://danmarkshistorien.dk/perioder/efterkrigstiden-1945-1973/kulturelle-og-sociale-opbrud/>

Samfundsfag:

Kernestof:

- Brøndum Peter m.fl.: Luk samfundet op! Columbus 2. udgave 2014, s. 149-159, 185-192, 192-200, 159-166, 171-175, 166-168, 270-276
- Beyer, Mads, Frederiksen, Claus Lasse og Kureer, Henrik, *Samfundsfag C*, 2020, Systime, afsnit 15 - 15.1 - 15.2 - 15.3
- Bülow, Morten, *SamfNU – Grundbog til samfundsfag*, 2012, systime, s. 375-378
- Holleufer, Klaus, *SamfNU – Grundbog til samfundsfag*, 2012, systime s. 404-409
- Inge Adriansen m.fl. *Fra oplysningstid til Europæisk integration – fra fattighjælp til velfærdsstat*, Gyldendal, 2019 – afsnit om Velfærdsstatens krise og politisk nyorientering i 1990erne.

Supplerende stof:

- Nielsen, Jørgen Steen, *Keynes bragte økonomien ud af sin depression ved at gøre staten til en central aktør*, Information, 24/9 2018
- Bjørsted, Erik & Olsen, Frederik, *Dansk økonomi har klarer sig godt gennem år èt med corona*, Arbejderbevægelses erhvervsråd, 21. marts 2021
- Cornelius, Camilla, *Arbejdsløse Robert: Jeg finder mig ikke i en skid*, Ekstrabladet 10. sep. 2012
- Agger, Simone, *Ny dyr pille truer sundhedsvæsenet: "koster" 1400 sygeplejersker*, tv2nyhederne, 1. aug. 2015
- Samfundsstatistik 2020, *Aldersfordeling pr. 1. januar & Indkomstoverførsler fra det offentlige*
- Samfundsstatistik 2017 - Diverse statistikker om vækst, inflation, betalingsbalance, inflation, gæld og arbejdsløshed.
- Faktalink, *Finanskrisen*, <https://faktalink.dk/titelliste/kris#anchor1461> af Karina Søby Madsen

Religion:

Grundbogsstof:

[Fakta om kristendom](#) 0,9 s

[Den historiske Jesus -fra Jesus-bevægelse til verdensreligion](#) 2,8 s

[Den mytiske Kristus - evangeliernes fremstilling af Jesus](#) 3,0 s

[Kristendommens hovedretninger](#) 2,5 s

[En fænomenologisk undersøgelse af folkekirkens rum](#) 2,3 s

[En sociologisk undersøgelse af den kristne praksis](#)

[Hvad tror kristne på?](#) = 2, 7 s.

[Det kristne menneskesyn](#) =1,7 s.

[Kristen etik: Hvad er næstekærlighed og hvem er næsten?](#)

[Karakteristik](#) – at karakterisere en tekst

[Analyse \(det vigtigste i tekstarbejdet\)](#)

Religionsportalen:

[Den kristne grundmyte](#)

[Karsten Nissen: Evangelisk-luthersk opfattelse af den kristne levevis](#)

[Dagligdagen med Gud](#)

"Det lutheranske fingeraftryk" fra *Kultur og samfund En materialesamling til kultur og samfundsfaggruppen på HF*, Systime, s. 107-109

"Diakonien" fra *Kultur & samfundsfagbogen*, 2008 af bl.a. Jørgen Vestergaard Jacobsen, s. 107-109

Begrebsnøglen:

[Ritualtyper](#)

Tekster fra Biblen:

[Gal. Kap 5, 1-12: Kristus eller omskærelse](#)

[Matt: 22, 34-40: Det største bud i loven](#)

[Lukas kap. 10, v. 25-37: Lignelsen om den barmhjertige samaritaner](#)

[Lukas 6, 31-36: Den gyldne regel](#)

[Matthæus evangeliet kap 5-7: Bjergprædiken](#)

[Matt: 25, v. 31-46: Verdensdommen](#)

[Paulus' 1.Kor 6,9-11](#)

Artikler:

[Overblik: Her er de nyeste tal om folkekirkens medlemmer \(18.02.2020\)](#)

[Bjergprædiken på nudansk](#)

To tekster om næstekærlighed:

- Peter Haisler: *Er min globale næste min næste? Eller kun næsten?* Kristeligt Dagblad, 10. november 2006
- Søren Krarup: *Næstekærlighed og kristendom* uddrag af bogen [Den kristne tro. Katekismus for voksne](#), 1995

Henrik Hoffmann-Larsen: *Strid om velfærdens kristne rodnet*, Kristeligt Dagblad, 23.02.07

Jørn Henrik Petersen: *Diakonien på vej til genopdagelse*

<https://www.fyensstift.dk/aktuelt/temaer/diakoni/debatindlaeg-joern-henrik-petersen> (02.10.2021)

Jørn Henrik Petersen: *200 års syn på de nødlidende* af, Social Forskning, 2015

Bo Kristian Holm: *"Luther: Staten skal dele ud til de dovne"*, 28. januar 2009, www.kristendom.dk (tekst til øvelsessynopsis)

Tv, filmklip og billedmateriale:

[Den lyserøde Taxi - De 3 lærde](#) Part 1 - sæson 7 Afsnit 1

[5 skarpe om Jesus](#) DRKultur, 2014

[Jesus unge soldater](#) DR1 (2018)

[Filosoffen Thomas Søbirk Petersen: Hvad er etik?](#)

[5 skarpe om Luther](#)

[Habane - Fængsler](#)

	<p>Religionens betydning i Danmark og USA – Phil Zuckerman: - 20 min</p> <p>Jørn Henrik Petersen forklarer 'noget (nåde) for ingenting' i Kirken kan udbrede modkultur</p> <p>Screenump fra Folkekirkens Nødhjælp, https://www.noedhjaelp.dk/, d. 02.10.2021 (tekst til øvelsessynopsis)</p>
Omfang	<p>Historie: ca. 100 sider</p> <p>Samfundsfag: 18 moduler af 2x45 minutter. Det læste stof svarer til lidt over en¹/₄ af den forventede mængde.</p> <p>Religion: 18 moduler – 65 læste sider (vægtet)</p>
Særlige fokuspunkter	<p><u>Historie</u></p> <p><u>Kompetencer, læreplanens mål, progression:</u></p> <p><u>Træning i:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- At kunne: formulere, forklare, undersøge og diskutere flerfaglige og enkeltfaglige problemstillinger ved anvendelse af begreber og viden fra fagenes kernestof.- At kunne forklare på hvilken måde fagene kan bidrage til at øge forståelsen af virkelighedsnære problemstillinger, herunder professionsrettede problemstillinger- At kunne anvende viden om centrale begivenheder og udviklingslinjer til at opnå forståelse af sammenhænge af kulturel og samfundsmæssig art i Danmark i samspil med omverdenen. <p><u>Faglige fokuspunkter:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Grundloven- De første socialreformer i 1890'erne- Økonomisk krise i 1930'erne- Kanslergadeforliget og socialreformen- Velfærdsstatens opblomstring i 1960'erne- 1960'ernes nye samfund: Livsvilkårenes ændring og den nye middelklasse- Jordskredsvalget- Oliekrise og velfærden under pres i 70'erne og 80'erne <p><u>Samfundsfag:</u></p> <p><u>Træning i:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- At kunne: formulere, forklare, undersøge og diskutere flerfaglige og enkeltfaglige problemstillinger ved anvendelse af begreber og viden fra fagenes kernestof.- Kritisk indsamle, udvælge, analysere og anvende forskelligartede materialetyper, herunder tekster, statistisk materiale og billedmateriale- At kunne argumentere for et synspunkt på et fagligt grundlag og kunne indgå i en faglig dialog.- At formidle faglige sammenhænge både mundtligt og skriftligt på fagenes taksonomiske niveauer med anvendelse af faglig terminologi.

	<p>- Analyse og formidling af statistiske materialer</p> <p><u>Faglige fokuspunkter:</u> Leverandører af velfærd (stat, marked, civilsamfund, Maslows behovspyramide, de tre velfærdsmodeller, interne og eksterne udfordringer for den universelle velfærdsmodel, nedskæring-og udvidelsesstrategi, globalisering/outsourcing, det økonomiske kredsløb, de økonomiske mål, finanspolitik, pengepolitik & strukturpolitik</p> <p><u>Religion:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Kristendommens formative periode• den historiske og mytiske Kristus• kristendommen hovedretninger• hvad tror kristne på?• det kristne menneskesyn• kristen praksis, nadveren: myte og ritual, trosbekendelsen• kristendommens rolle i henholdsvis Danmark og USA• Luther: to-regimentelæren, det almene præstedømme, syn på frelse/nåde• etik - kristen etik• 'næsten'• den kollektive samvittighed• synet på de nødlidende i de sidste 200 år• diakoni – og dens historiske udvikling
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt arbejde Skriftligt arbejde Klasseundervisning Gruppearbejde Projektarbejde

Titel 8	Etik i tv-serien SKAM (særfagligt - religion)
Indhold	<p>Kernestof:</p> <p>Materiale fra "Grundbogen til religion C":</p> <ul style="list-style-type: none">• Fakta - biblicistisk etik og situationsetik• Jan Hjärpe: Indhold, funktion og engagement• Obligatoriske ritualer• Hvad tror muslimerne på?• Det islamiske samfundssyn <p>Materiale fra "Religion og etik"</p> <ul style="list-style-type: none">• Homoseksualitet og kristendom• Øvelse: Præsternes holdning• Gud hader bøsser <p>Klip fra serien SKAM:</p> <ul style="list-style-type: none">• SKAM, sæson 3, afsnit 1• SKAM, sæson, 4 afsnit 1• SKAM, sæson 4, afsnit 4• SKAM sæson 4, afsnit 7.• SKAM, sæson, 4 afsnit 1• SKAM, sæson 3, afsnit 4 <p>Bibeltekster:</p> <ul style="list-style-type: none">• Tredje Mosebog kap. 18,22 og kap. 20,13• Første Samuelsbog kap. 18, 2-4• Anden Samuelsbog kap. 1,26• Romerbrevet kap. 1,26-27• Første Korintherbrev Kap. 6,9-11• Første Timotheusbrev kap. 1,8-11• Første Mos 21,2• Anden Mos 20,4 <p>Korantekster:</p> <ul style="list-style-type: none">• Sura 24:32• Sura 33:60 <p>Peter Edelberg Serien 'Skam' viser en verden, der er forandret. Kronik i Politiken, 14. januar 2017</p> <p>Mogens Jensen: Præster skal tvinges til at vie homoseksuelle, Kristelig dagblad, 28. juni 2018</p> <p>Anna Sofie Casse og Sara Nørgaard Gøse: De religiøse symboler i SKAM - afkodet, Soundvenue, 6. december 2016</p> <p>Udfordringen fra Sana, Natasha Al-Hariri, Kvinno, 07. juli 2017.</p> <p>Fri os for klichéen, Sana, Geeti Amiri, Soundvenue, 23. juni 2017.</p>
Omfang	7 moduler med 40 læste sider (vægtet)
Særlige fokuspunkter	- at undersøge og påtage sig holdninger, der ikke nødvendigvis er ens egne.

	<ul style="list-style-type: none">- at undersøge kristendommens forskellige svar på det etiske spørgsmål om homoseksualitet- at undersøge SKAM's anvendelse af bibelske referencer og dermed fortolkning af bibelske tekster- at undersøge kristnes legitimering af homoseksualitet- at undersøge SKAM's beskrivelse af Islam og de etiske dilemmaer en muslim kan stå i- at repetere de fem søjler som etiske retningslinjer for muslimer- at kategorisere muslimer efter Hjærpes idealtyper- at repetere forskellige samfundstyper- at repetere religionsfaglige begreber som: sekularisering, medialisering, pluralisme, den religiøse aktør, individualisering, minimalist
Væsentligste arbejdsformer	Selvstændigt arbejde Skriftligt arbejde Klasseundervisning Gruppearbejde